

OCCUPATIONAL QUALIFICATION STANDARD

Youth worker, level 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid

Kutsestandardi kasutusala

- 1) Tööturu nõudmistele vastavate õppekavade ja koolitusprogrammide koostamine
- 2) Inimeste kompetentsuse hindamine, sh enesehindamine ja vastavushindamine kutse andmisel
- 3) Ametite kirjeldamine ja tutvustamine
- 4) Karjääri planeerimine ja aluse loomine elukestvaks õppeks
- 5) Koolitusvajaduste väljaselgitamine ning koolituse planeerimine
- 6) Ametijuhendite koostamine ja töötajate värbamine
- 7) Kutsete ja kvalifikatsioonide võrdlemine

Occupational title	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
Youth worker, level 4	4

Possible partial professional qualifications and titles on occupational qualification certificate	
Title of partial professional qualification	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
Laagrikasvataja, tase 4	4

Part A DESCRIPTION OF WORK

A.1 Description of work
Noorsootöötaja lähtub oma töös noorsootöö põhimõtetest ning rakendab erinevaid tegevusi ja meetodeid sõltuvalt noorsootöö valdkonna eripärast, eesmärgist, sihtgrupist, noorsootöö tegemise kohast ja situatsioonist. Noorsootöötaja on teadlik noorte elu tegelikkusest ja kohalikest oludest, oskab hinnata noore olukorda ja vajadusi, valida ja rakendada sobivaid meetodeid ning analüüsida tehtud töö mõjusust. 4. taseme noorsootöötaja töö sisu on individuaalne töö noore ja noortegruppidega; koostöö noorte, nende vanemate, teiste huvi- ja sidusgruppide ning valdkondade spetsialistidega; noorega usaldusliku suhte loomine ning hoidmine; tingimuste loomine noore omaalgatuse ja vastutuse arenguks; noorsootöö tegevuste elluviimine; noorteinfo vahendamine. Tema eesmärk on juhendada noorte mitteformaalse õppimise protsessi, kasutades noortele arendavateks võimalusteks loodud tingimusi, toetada noorte arengut ning sotsialiseerumist. Noorsootöötaja, tase 4 töötab nii iseseisvalt kui ka meeskonna liikmena, arendustegevuses ja võrgustikutöös osaleb kõrgema taseme noorsootöötaja juhendamisel. Noorsootöö kutsealal on ka noorsootöötaja, tase 6 ja noorsootöötaja, tase 7 kutsed. 6. taseme noorsootöötaja tegeleb praktilise noorsootöö korraldamise ning noorsootöö organisatsioonide ja/või asutuste juhtimisega. 7. taseme noorsootöötaja arendab noortevaldkonda kohalikul ja riiklikul tasandil, juhhib noorsootöö asutusi, organisatsioone ja erialavõrgustikke ning juhendab teiste noorsootöötajate tööd.
A.2 Tasks
4. taseme noorsootöötaja kutse koosneb järgmistest tööosadest ja -ülesannetest: A.2.1. Noorsootöö korraldamine 2.1.1 Noorte arenguvajaduste (sh mitteformaalsete õpieesmärkide) ja tugevuste/võimete kaardistamine 2.1.2 Mitteformaalset õpet toetavate tegevuste kavandamine

- 2.1.3 Noorte mitteformaalset õpet toetavate mitmekesiste tegevuste juhendamine ja selleks tingimuste loomine
- 2.1.4 Noorsootöö keskkondade, meetodite ja IKT-vahendite kasutamine, mitmekesistamine ja arendamine
- 2.1.5 Noorte kaasamine (sh vähemate võimaluste ja erivajadustega noored)
- 2.1.6 Osalusmotivatsiooni ja -harjumuste kujundamine
- 2.1.7 Omaalgatuse toetamine ja võimaluste loomine nende elluviimiseks
- 2.1.8 Eestvedamise, ettevõtlikkuse julgustamine
- 2.1.9 Tervisekäitumise ja keskkonnasäästliku eluviisi toetamine
- 2.1.10 Õigusrikkumiste ennetamine, õiguskultuuri käitumise kujundamine
- 2.1.11 Kultuuridevahelises õppes osalemine, selle toetamine ja arendamine
- 2.1.12 Kogetu ja saavutatut hindamine koos noortega, tagasiside andmine, eneseanalüüsi juhendamine
- A.2.2. Noorteinfo vahendamine ja noorte nõustamine
- 2.2.1 Noorteinfo teenuse korraldamine, teabe edastamine
- 2.2.2 Noorteinfo ürituste ja koolituste korraldamine
- 2.2.3 Inforessursside (sh tehnoloogiliste, kultuuriliste, hariduslike) kasutamine õpetamine
- 2.2.4 Esmase nõustamine, edasisuunamine, tagasiside andmine (noorele, vanemale, koolile jne)
- A.2.3. Administreerimine ja juhtimine
- 2.3.1 Administratiivse töö tegemine/põhitegevuste administreerimine
- 2.3.2 Projektide ja nende tegevuste planeerimine, juhtimine, teostamine, analüüs
- 2.3.3 Ürituste, huvihariduse ja -tegevuste, laagrite, malevate jne korraldamine
- 2.3.4 Töö tulemuse hindamine ja parendamine
- A.2.4. Võrgustikutöö ja suhtlemine avalikkusega
- 2.4.1 Suhtlemine avalikkusega, sh noorsootöö tegevuste ja väärtuste tutvustamine
- 2.4.2 Noorsootöö valdkonnasisene koostöö
- 2.4.3 Koostöö teiste valdkondade spetsialistidega, vanemate ja huvigruppidega
- A.2.5. Turvalise keskkonna tagamine
- 2.5.1 Ohutusnõuete järgimine
- 2.5.2 Ennetustegevuse teostamine
- 2.5.3 Tegutsemine kriisiolukorras
- 2.5.4 Turvalise keskkonna tagamine ja vastava käitumise kujundamine noortes
- A.2.6. Professionaalne enesearendamine
- 2.6.1 Eri- ja kutsealane enesetäiendamine
- 2.6.2 Töö ja tegevuste sisu ning meetodite ajakohastamine
- 2.6.3 Oma füüsilise, vaimse ja emotsionaalse tervise hoidmine

Noorsootöötaja, tase 4 kutse sisaldab osakutset

Laagri kasvataja, tase 4, mis moodustub tööosadest A.2.1 ja A.2.5.

A.3 Work environment and specific nature of work

4. taseme noorsootöötaja tööaeg on kokkuleppeline, sõltudes asutuse või organisatsiooni töökorraldusest; sageli toimub töö öhtustel aegadel ja nädalavahetustel.
- Tema töö nõuab paindlikkust, kiiret kohanemist, erinevate sihtrühmadega suhtlemist, esineb töötamist nii ruumis kui ka välitingimustes. Töö iseloomust tulenevalt võib esineda töölähetusi.
4. taseme noorsootöötaja töötab kohaliku omavalitsuse asutuses, era- või kolmanda sektori institutsioonis, üldhariduskoolis, huvikoolis, noortekeskuses, noorte teavitamis- ja nõustamiskeskuses, noorteühingus, noortelaagris, kirikus, raamatukogus, kultuuri- ja spordiasutuses jms.

A.4 Tools

Noorsootöötaja peamised töövahendid on kontoritarbed ja -tehnik, ning erivahendid vastavalt töö spetsiifikale (nt spordi-, matka-, muusika-, kunsti-, IT- jm vahendid).

A.5 Personal qualities required for work: abilities and characteristics

Töös noorsootöötajana on olulised empaatiavõime, sallivus ja avatus, loovus ja algatusvõime, vastutustunne, stressitaluvus, enesekehtestamine ning koostöövalmidus.

A.6 Professional preparation

Tavaliselt on 4. taseme noorsootöötajal keskharidus, töö käigus omandatud kutseoskused ning läbitud erialane koolitus.

A.7 Most common occupational titles

Noorsootöötaja, ringijuht, huvijuht, laagrikasvataja, noorteinfo spetsialist, huvihariduse spetsialist jm.

A.8 Regulations governing profession

Regulatsioonid noorsootöötajana töötamiseks (piirang lastega töötamiseks, nõuded laagrikasvatajale jne) on toodud noorsootöö seaduses ja Eesti Vabariigi lastekaitse seaduses.

Part B COMPETENCY REQUIREMENTS

B.1 Structure of occupation

Noorsootöötaja, tase 4 kutse moodustub seitsmest kompetentsist. Kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1 - B.2.6 ja B.2.7 (lähiv kompetents) tõendamine.

Laagrikasvataja, tase 4 osakutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1, B.2.5 ja B.2.7 tõendamine.

B.2 Competences

MANDATORY COMPETENCES

B.2.1 Noorsootöö korraldamine

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

- 1) uurib noorte arenguvajadusi, suheldes nendega kohapeal ja kogudes tagasisidet; arvestab saadud infot igapäevase töö kavandamisel;
- 2) planeerib mitteformaalset õpet vastavalt tegevuskavale, arvestades noorte vanust, sotsiaalseid, psühholoogilisi ja füüsilisi eripärasid, ressursside võimalusi, ohutusnõudeid /turvalisust jms;
- 3) korraldab ja juhendab mitteformaalse õppe mitmekesiseid tegevusi (nt avatud noorsootöö erinevad vormid, laagrid, malevad, huviringid) vastavalt tegevuskavale;
- 4) informeerib ja kaasab noori erinevatesse noorsootöö keskkondadesse (nii füüsilisse kui virtuaalsesse), rakendades mitmesuguseid meetodeid;
- 5) kaasab noori tegevuste planeerimisse ja elluviimisse, kasutades sobivaid meetodeid; märkab ja kaasab vähemate võimalustega, sh erivajadustega noori, arvestades nende vajadusi ja kohandades tingimused nende vajadustele vastavaks; vajaduse korral küsib nõu ja/või teeb koostööd teiste spetsialistidega;
- 6) tutvustab noortele erinevaid osalusvorme (nt osaluskogud, noorteühendused, õpilasesindused, projektipõhine ja vabatahtlik tegevus), arvestades noorte huvisid, olemasolevaid võimalusi ja konteksti, kaasates spetsialiste; motiveerib noori neis osalema;
- 7) tutvustab noortele aktiivse osaluse põhimõtteid ja omaalgatuse võimalusi, arvestades noorte huvisid ja konteksti ja motiveerides neid, kaasates erinevaid spetsialiste; toetab noorte omaalgatust, suunates noori sobiva spetsialisti juurde ning aidates võimaluste piires nende koostööle kaasa;
- 8) tutvustab noortele eestvedamise ja ettevõtlikkuse põhimõtteid ja võimalusi, arvestades noorte huvisid ja konteksti ja motiveerides neid, kaasates erinevaid spetsialiste; toetab noorte ettevõtlikkust, suunates neid vajaduse korral sobiva spetsialisti juurde;
- 9) tutvustab keskkonnasäästliku ja tervisliku eluviisi (sh seksuaalkasvatuse, sõltuvus- ja teiste riskikäitumiste ennetamise) põhimõtteid ja võimalusi, kasutades olemasolevaid õppematerjale; rakendab neid oma tegevustes, seades koos noortega reegleid, näidates isiklikku eeskujut jms; märkab riskikäitumist ja vajaduse korral suunab noore spetsialistide juurde; toetab temaatiliste tegevuste jms korraldamist;
- 10) toetab õiguskuulekate hoiakute kujunemist ja osaleb õigusrikkumiste ennetustegevuste korraldamises, suunates noori sobivate tegevuste ja info juurde ning olles noortele oma käitumise ja suhtumisega heaks eeskujuks; hoiab end kursis ennetusvaldkonna informatsiooniga ning reageerib olukordadele asjakohaselt, tehes koostööd spetsialistidega;
- 11) osaleb kultuuridevahelises õppes ja toetab seda, luues ise positiivset eeskujut kultuuridevahelises suhtlemises ja koostöös;

12) kogub noortelt tagasisidet nende õpitulemuste/soorituste kohta, valides meetodi kontekstist sõltuvalt; avaldab tunnustust noortele nende hea soorituse eest, tuginedes mitteformaalse õppe eesmärkidele.	
Teadmised: 1) kasvatusteaduste põhimõtted ja suunised; noorte ealised, emotsionaalsed ja käitumuslikud iseärasused.	
Hindamismeetod(id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.	
B.2.2 Noorteinfo vahendamine ja noorte nõustamine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1) edastab otse või erinevate infokanalite kaudu noortele teavet lähtuvalt noorte vajadustest ja huvidest, suunates huvitatud noori täiendava info või vastavat infot haldava spetsialisti juurde; 2) abistab noorteinfo ürituste ja koolituste korraldajat vastavate tegevuste korraldamisel, täites etteantud korraldusi; 3) hoiab end kursis erinevate infoteenustega, suunab noori iseseisvalt infot leidma ja kasutama ning spetsialisti juurde; 4) märkab abi vajavat noort ning aitab lahendust leida, tehes koostööd spetsialistiga.	
Teadmised: 1) virtuaalne noorsootöö; 2) nõustamise algteadmised.	
Hindamismeetod(id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.	
B.2.3 Administreerimine ja juhtimine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1) teostab lihtsamaid asjaajamistoiminguid, lähtudes organisatsiooni sisekorraeskirjast ja teistest ettekirjutistest; koostab oma tegevuste kohta kavasad ja aruandeid vastavalt organisatsiooni vajadustele ja nõudmistele; 2) osaleb võimalusel projekti tegevuste elluviimisel, olles kaasatud organisatsiooni projekti(de) tegevustesse; 3) abistab korraldamisel või korraldab ise arendavaid tegevusi (nt huvitegevust, laagreid, malevaid), lähtudes oma töös tegevuskavast; kogub osalejatelt tagasisidet, teeb kokkuvõtteid ja edastab need juhendajale; 4) teadvustab oma vastutusalas olevate tegevuste tulemusnäitajaid ning korraldab oma tegevusi neid arvestades; analüüsib oma töö tulemusi, küsides tagasisidet sihtrühmalt ja/või kolleegidelt ning tehes eneseanalüüsi; leiab võimalused tulemuste parendamiseks enesetäienduse kaudu, koostöös kolleegidega jne.	
Teadmised: 1) projekti juhtimise alused; 2) meeskonnatöö alused.	
Hindamismeetod(id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.	
B.2.4 Võrgustikutöö ja suhtlemine avalikkusega	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1) selgitab avalikkusele oma tööd ja selle aluseks olevaid väärtusi, kasutades selleks erinevaid võimalusi (avalikud sündmused, artiklid, pressiteated, koosolekud, sotsiaalkõrgustikud jne); 2) hoiab end kursis noorsootöö osapoolte ja valdkonnasiseste koostöövõimalustega ning teeb koostööd vastavalt oma tegevuse eesmärkidele; 3) osaleb vastavalt juhiste koostumisel teiste valdkondade spetsialistidega, jagab noortelt tulnud informatsiooni nende vajaduste ja huvid kohta, järgides konfidentsiaalsuse nõudeid.	
Hindamismeetod(id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.	
B.2.5 Turvalise keskkonna tagamine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1) korraldab oma töö noortega turvalises keskkonnas (seda eelnevalt kontrollides), järgides ohutusnõudeid ning ohuolukordades reageerib asjakohaselt ja/või pöördub vastavate isikute/ametite poole; tutvustab noortele ohutusnõudeid ja jälgib nende täitmist; 2) osaleb juhendamisel ohutusalase ennetustegevuse korraldamises, arvestades noorte tervise põhilisi riskitegureid;	

3) vajaduse korral on läbinud esmaabikoolituse ning tegutseb kriisilukorras vastavalt töökorraldusreeglitele ja olukorrale; annab esmaabi vastavalt oma pädevusele; pöördub abi saamiseks vastavate inimeste või instantside poole;

4) tagab turvalise keskkonna, pannes noortega koos paika vastavad reeglid ning järgides neid; loob noortele tingimused usalduslike suhete tekkeks ja arenemiseks, valides suhtlemiseks sobiva viisi.

Teadmised:

- 1) tegevust puudutav seadusandlus, laagrikasvataja osakutse puhul vähemalt laagritegevust puudutav;
- 2) tervisekaitsealased nõuded ja tervisekäitumise alused, sh hügieen; laagrikasvataja osakutse puhul vähemalt laagritegevust puudutav;
- 3) pääste- ja ohutusnõuded.

Hindamismeetod(id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.

B.2.6 Professionaalne enesearendamine

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

- 1) analüüsib juhendamisel oma tööd, kasutades erinevaid eneseanalüüsi meetodeid; tegeleb eri- ja kutsealase enesetäiendusega, osaledes koolitustel, lugedes erialakirjandust, täiustades töös kasutatavaid meetodeid jne; on teadlik olemasolevatest erialavõrgustikest ning võimaluse korral osaleb nende töös;
- 2) analüüsib töö ja tegevuste sisu ning meetodeid üksi või grupis, teeb asjakohaseid ettepanekuid meetodite ajakohastamiseks; kasutab ajakohastatud meetodeid edasises töös;
- 3) hoiab oma vaimset, füüsilist ja emotsionaalset tervist, leiab sellekohast lisateavet või pöördub abi saamiseks kolleegi või spetsialistide poole; rakendab neid üldpõhimõtteid individuaalselt ning osaleb sellekohastes ühisettevõtmistes (supervisioon, kovisioon, koolitus jms).

Hindamismeetod(id): portfoolio, intervjuu, esitlus, struktureeritud kirjalik töö.

RECURRING COMPETENCES

B.2.7 Noorsootöötaja, tase 4 kutset läbiv kompetents

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

- 1) kasutab oma töös eesti keelt tasemel B2 ning ühte võõrkeelt tasemel A2 (vt lisa 2 „Keeleoskuse hindamise skaala“);
- 2) kasutab oma töös arvuti tasemetel: AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond, AO3 – Tekstitöötlus, AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon (vt lisa 3 „Arvuti kasutamise oskuse kriteeriumid“);
- 3) juhendab oma töös noorsootöötaja kutse-eetikast (vt lisa 1 „Kutse-eetika noorsootöös“);
- 4) oma isikliku eeskujuga näitab sallivust erineva taustaga inimeste suhtes, suhtudes inimestesse sõbralikult ja eelarvamustevabalt ning kaasates tegevustesse kõiki noori võrdselt;
- 5) loob suhtluspartneriga kontakti, hoiab seda, annab tagasisidet, lahendab tekkinud suhtlusprobleeme, käitudes viisakalt ja teistega arvestavalt, arvestades sh partneri suhtlemisstiili; täiendab enda suhtlemis- ja probleemide lahendamise oskusi; kasutab erinevaid suhtlemiskanalaid ja -vahendeid;
- 6) planeerib oma tööd lühi- ja pikaajaliselt, seades vastavad eesmärgid lähtuvalt noorte vajadustest ja huvidest ning arvestades organisatsiooni tööpõhimõtteid, võimalusi ja vajadusi; jälgib oma plaani täitmist, koostades kokkuvõtteid, aruandeid vms; korrigeerib plaane ja kooskõlastab muudatused asjasse puutuvate kolleegidega;
- 7) võimaldab noortel ise otsustada tegevuste valikute jms neisse puutuva osas, märkab noorte initsiatiivi ja innustab neid oma ideid ellu viima, jagades ise informatsiooni või suunates neid vajaliku ressursi juurde ja/või kaasates noori vabatahtlikku tegevusse;
- 8) rakendab oma töö planeerimisel ja elluviimisel noorsootöö aluseid ;
- 9) järgib noorsootöö aluseks olevaid väärtusi, olles oma tegevuse ja käitumisega eeskujuks.

Teadmised:

- 1) noorsootöö alused Eestis ja Euroopa Liidus (seadusandlus, strateegilised dokumendid, põhimõtted, väärtused, kujunemislugu).

Hindamismeetod(id):

Läbivat kompetentsi hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentsidega integreeritult.

Part C GENERAL INFORMATION AND ANNEXES

C.1 Information concerning compilation and certification of occupational qualification standard and reference to classification of occupations	
1. ID of occupational qualification standard in register of occupational qualifications	21-21112012-2.1/4k
2. Occupational qualification standard compiled by:	Triino Lest, Eesti Huvijuhtide Liit Epp Reedik, Eesti Noorsootöö Keskus Andres Kask, Huvikeskuste Juhtide Kogu HAKK Ilona-Evelyn Rannala, Eesti Noorsootöötajate Ühendus Edgar Schlümmer, Eesti Noorsootöö Keskus Riina Vaap, Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus Ülly Enn, Euroopa Noored Eesti büroo, SA Archimedes
3. Occupational qualification standard approved by:	Education
4. No. of decision of Sectoral Council	9
5. Date of decision of Sectoral Council	21.11.2012
6. Occupational qualification standard valid until	14.11.2017
7. Occupational qualification standard version no.	4
8. Reference to International Standard Classification of Occupations (ISCO 08)	3412 Social Work Associate Professionals
9. Reference to European Qualifications Framework (EQF)	4
C.2 Occupational title in foreign language	
English:	Youth worker, level 4
C.3 Annexes	
Lisa 1 Kutse-eetika noorsootöös	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 3 Arvuti kasutamise oskused	